

Dalyvauk Vajaus Darbe ir Prisidėk Prie SLA Augimo

SUSIPAŽINKITE SU SUSIVIENIJIMO NAUJA SEKRETORE

Gyvenime pastovaus nieko nėra, ypač šiame dvilysimame amžinyje. Labai dažnai keičiasi didelių ir mažų valstybių valdovai. Vieni jų gyvi budami pasitraukia iš atsakomųjų pareigų, kiti išsiskiria iš gyvyjį tarp, kurių vietos užpildomos kitais jaunesniais ir energingesniais žmonėmis.

Taip yra ir organizacijose. Dažnai atsitinka taip, kad organizacijos nariai išsirenka vienoms ar kitoms atsakomoms pareigoms asmenis, pasitikdami, kad jie organizacijai tose pareigose tarnaus nuoskirtą laiką — iki kitų rinkimų seimuose, susirinkimuose ar kitokių būdų.

Bet, kaip aukščiausiai minėjome, gyvenime nieko nebūna pastovaus, ypač žmogaus gyvenime, kurį bile valandą nelaimė gali patikti gatvėje, traukyje ar kitoje kelionėje. Žmogaus gyvenimas nėra saugus ir namuose, nei vieno žmogaus sveikata nėra geležinė, pagaliau ir geležis per ilgą laiką sugenda ir pasilieka be vertės, jos vieton būna įdėta nauja dalis.

Žmogaus sveikatai pašiū ar visiškai sugedus, jis išsiskiria iš gyvyjį tarpo ant visados, ne savo noru pasitraukia iš svarbiųjų organizacijos pareigų, nors ir labiausiai joms būtų reikalingas ir, kaip žmonės sako, nepavarduojamas.

Taip atsitiko ir su Susivienijimo ilgametiu sekretorium dr. Matu J. Viniku. Jis buvo sveikas, dažnai kalbėdavo apie organizacijos ateitį, ruošėsi dideliems darbams, ypač kad šiais 1961 deimantiniais metais būtų įrašyta į organizacijos didelių skaičių narių, ir kad busimame seime būtų galima pasidžiaugti suaktyvintų metų bendro darbo vaisiais. Tačiau nelauktoji ir netikėta mirtis nutraukė jo gyvybės siulą, nedavė baigti pradėtusius ir numatytus darbus, todėl liko tuščia ir atsakomąja didžiulės organizacijos sekretoriaus vieta.

Pasilikus tuščiai ir atsakomąjai vietai Susivienijimo sekretoriaus, Pildomajai Tarybai buvo nemažas galvosūkis surasti tinkamą asmenį sekretoriaus pareigoms, kuris suprastų organizacijos reikalus, pažintų jos narius ir mokėtų su jais palaikyti glaudžius broliškus santykius. Po ilgo galvojimo ir pasitarimo, Pildomajai Tarybai pavyko surasti sekretoriaus pareigoms Amerikoje gimusia, augusia ir mokslus baigusia p. Bronė Pivaroniene iš Pittsburgh, Pa., kuri tas atsakomąsias pareigas pradėjo eiti tuo po išrinkimo.

Cia paduodame naujos sekretorės biografiją

Bronė Pivaroniene gimė ir augo didmiestyje Pittsburghe, jos tėvai Rozalija ir Jonas Pazarackai.

Baigus aštuonių metų šv. Kazimiero vidurinę mokyklą Pittsburghe, kur buvo mokinama ir lietuvių kalba, lankė Fifth Highschool, Pittsburghe.

1916 metais ištekėjo už Petro Pivarono ir išsikėlė gyventi į Chicago, Illinois. Chicagoje gyvenama lankė

BRONĖ PIVARONIENĖ, Nauja SLA Sekretorė

Business College Watson, studijavo knygvedystę. Prieš ištekėjimą dirbo Lietuvių Kooperacijoje, kaip biznio žinovė-knygvedė. Chicagoje gyvenama vedė Pivaronas Bros. Bakery atskaitomybės skyrių.

Persikėlus gyventi į Pittsburghą, Superior Baking Co. Bakery atskaitomybės skyrių vedė savo biznyje. 1915 metais kartu su kita veikėja dalyvavo suorganizuojame Susivienijimo kuopos Pittsburghe. Vėliau suorganizavo Pittsburgho Susivienijimo 73 kuopą ir buvo jos pirmininkė ilgas metus, taipgi buvo Susivienijimo trečiosios apskrities išdininke. Dalyvavo beveik visuose SLA seimuose delegatė, atstovaudama savo kuopą. Pracito Susivienijimo 51 Deimantinės Sukakties Seimo buvo pirmininkė visų parengimų, kokie seimo metu buvo suruošti ir tas pareigas atliko labai gerai.

Pirmininke buvo Lietuvių Piliečių Klubu Moterų vieneto ir Ukio Klubu Moterų vieneto. Pittsburgho Universitete Lietuvių Kambario Komiteto pirmininkės pareigas ėjo.

Antrojo pasaulinio karo metu suorganizavo Raudonojo Kryžiaus Lietuvių Moterų skyrių ir visą laiką buvo to skyriaus pirmininkė. Taipgi suorganizavo Lietuvių Moterų Komitetą karo bonams pardavinėti. Ji buvo to komiteto pirm. ir tas komitetas pardavė bonų virš \$1,000,000.00. Komitetas įrašytas į Kongreso rekordus. Už atliktus darbus JAV valdžios apdovanojama garbės pažymėjimu. Yra ir kitų gerų darbų atliktų p. Bronės Pivaroniene, naujosios Susivienijimo sekretorės.

Susivienijimo Pildomajai Tarybai, gerai žinodama šios Amerikoje gimusios, augusios patriotingos lietuvaitės atliktus darbus, šių metų vasario mėnesio 13 dieną, penktąsias balsais prieš vieną išrinko ją Susivienijimo centrinei sekretore.

Mūsų organizacijos vadovybė—Pildomajai Tarybai, nepadarė klaidos išrinkdama p.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Suvažiavimo Priimtos Rezoliucijos

1. Protestas prieš sovietinį Lietuvos pavergimą ir lietuvių tautos valios klasėjimą

Tęsdamas daugelio metų Lietuvos laisvės kovų tradiciją ryšium su Sovietų Sąjungos įvykdytu prieš dvidešimt metų Lietuvos užgrobimu, lauzant jai duotus iškilmingus pasižadėjimus nepažeisti Lietuvos valstybinio suverenumo ir teritorinio integralumo.

VLIKas pakartotinai reikalauja pręstą prieš Sovietų Sąjungą, jos vykdomą nuolatinių lietuvių tautos valios klasėjimą ir jos užmačias visur kalbėti lietuvių tautos vardą.

VLIKas visam pasauliui primena, kad Sovietų Sąjungą, 1940 metų birželio 15 dieną okupavo Lietuva, jai jėga primetė savo komunistinę santvarką, kuri nebuvo lietuvių tautos valios aktas, bet brutalus Sovietų Sąjungos veiksmas, įvykdytas sovietų armijos karinėmis ir sovietų policijos teroro priemonėmis.

Sovietų Sąjungos pasitęsė taip vadinamoji Tarybų Lietuvos valdžia tegali kalbėti Maskvos vardu, bet negali reikšti lietuvių tautos valios. Lietuvių tauta per amžius savo nepriklausomybę turėjo, niekad jos neįžadėjo ir dėl jos kovojo ir kovos. Tai liudija visa Lietuvos istorija, paremta daugelio šimtmečių valstybinę tradiciją ir tautos apsisprendimu išlaikyti savo laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Tas apsisprendimas buvo atnaujintai deklaruotas 1918 metų vasario mėn. 16 dienos aktu, patvirtintąs Šteigiamojo Seimo 1920 metų gegužės 15 dienos deklaraciją, pakartotinai įrodant Lietuvos nepriklausomybės karuose savanorių ir karių krauju ir vėliau partizanų aukomis nuolatiniuose kovose dėl Lietuvos laisvės Sovietų Sąjungai kraštą okupavus.

VLIKas reikalauja pagarbą visiems žuvusiems kovose dėl Lietuvos laisvės: tėvynėje, Sovietų Sąjungos šaukūse ar Sibiro tremtyje, o taip pat visiems tiems, kurie bėkovoje iš Lietuvos laisvę ir jos geresnę ateitį yra kalirami, kenčia tremtyje, ar yra nukentėję nuo Lietuvos okupanto bet kuriuo kitu būdu.

VLIKas sveikiną pavergtus brolius ir seseris tėvynėje, kviesdamas laikyti tautinių vertybių: savitos dvasios, tautinių papročių ir tradicijų, kalbos ir tvirtai tikėti, kad laisvės aušra Lietuvai patekės.

VLIKas kviečia viso laisvojo pasaulio lietuvius dar daugiau sutelkti savo jėgas ir pa-

Bronė Pivaroniene atsakomoms sekretorės pareigoms, Tokių lietuvių, kokia yra Bronė Pivaroniene, labai mažai yra. Susivienijimo kuopų pareigūnai ir visi nariai prašomi kooperuoti su nauja sekretore visuose organizacijos darbuose. Ji yra malonaus būdo, suprantanti organizacijos reikalus ir pasirūšusi su visais organizacijos nariais sugyventi ir palaikyti glaudžius broliškus santykius.

jėgumą Lietuvai laisvę atgauti ir atstatyti valstybinę nepriklausomybę.

2. Tarptautinės padėties klausimu

VLIKas, išsklausei prancūzų tarptautinės padėties klausimu, nutarė:

1) Ir toliau dėti visas pastangas įjungti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo būtinumą į antrojo pasaulinio karo padarinių Europoje likvidavimo programą;

2) Paveisti VLIKo Prezidiumui daryti žygius per laisvųjų kraštų vyriausybes ir jų delegacijas Jungtinės Tautos se kelti Sovietų Sąjungos okupacijos ir kolonializmo apraškas Lietuvoje ir kirkviena proga reikalauti, kad Sovietų Sąjunga vykdytų jos pačios pripažintus tautų apsisprendimo principus ir juos įgyvendintų Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse.

3) Kviesiti Lietuvos laisvinimo tautos lietuvių visuomenės organizacijas visuose pasaulio kraštuose, kad jos kreiptųsi su atitinkamais pareikšimais į joms artimas atitinkamų kraštų organizacijas, išryškindamos sovietinio imperializmo ir kolonializmo apraškas Lietuvoje, ypač atkreipdamos dėmesį į politinį, ekonominį ir kultūrinį pavergimą, išnaudojimą ir prievartavimą, būtent:

a) tautų apsisprendimo teisės paneigimą, nurodant, kad komunistinės dktatūros išlaikymą jų pavergtose kraštuose sovietai verčia daugiau negu tautų laisvo apsisprendimo dēni;

b) rusų, kaip valdančios tautos, politinį dominavimą visuose okupuojamose Lietuvoje, paneigiant vietinių gyventojų teises;

c) piliečių nelegių traktavimą, pripažįstant pirmąjį ir vadovaujantį vaidmenį ir teises komunistams, skiriant žmones į tikėdus ir netikėdus į Dievą ir paskutinius persekiojant;

d) ukinį krašto išnaudojimą, paimant vietinius Lietuvos išteklius Sovietų Sąjungos reikalam, visų darbo žmonių išnaudojimą verčiant juos dirbti virš jėgų už menką atlyginimą, o taip pat žemės ukio darbininkų pavergimą, kuris priyęsta sunkiausios rusiš baudiavai;

e) kultūrinį prievartavimą, verčiant, kartoti lietuvių kalbą propagandinius rusiškus komunistinius kurinius ir skleisti jų idėjas, kurios yra apgaulingi peršamos kaip socialistinio turinio;

f) istorijos klaidojimą ir iškreipymus, išskinant kad eary įvykdytas Lietuvos pavergimas buvęs progresyvus ir išganingas lietuvių tautai;

g) nuolatinį rusų tautos garbinimą ir aukšinimą, paleikant kitoms tautoms tik antrąjį vaidmenį.

4) Iškelti Sovietų Sąjungos, kaip politinio veiksmo, prievartinį pobūtį, ypač išskiant Sovietų Sąjungos smurtą ir tai, kad nė viena tauta nėra įsijungusi į ją laisvo apsisprendimo keliu, o taip pat at-

kreipti visų dėmesį į tai, kad sovietų skelbiamoji ariamoji teisė išstoti iš STRS yra tik propagandinė priemonė, nudačius, nes bet kokie bandymai ta teise pasinaudoti būtų pagal sovietų baudžiamosios teisės nuostatus kvalifikuoti kaip valstybės išdavimas, t. y. sunkiausias nusikaltamas darbas.

(Bus daugiau)

Azijos Laisvės Diena Pavergtųjų Seime

Pasirašius Korėjos karo pailubas, 1954 sausio 23 apie 22,000 komunistinės armijos belaisvių atsisakė grįžti iš JT nelaisvės namo. Nuo tada sausio 23 ji yra švenčiama kaip Azijos Laisvės Diena. Tai diena atžymėti New Yorke Carnegie Endowment patalpose įvyko specialus Pavergtųjų Seimo pilnietės posėdis.

"Succesmentavimas solidarumo po visą pasaulį pasklidusių visų tų, kurie kovoja dėl laisvės ir prieš komunistinį imperializmą, ir sustiprinimas vienybės ryšių tarp pavergtosios Europos ir pavergtosios Azijos yra tinkamiausias būdas Laisvės Dienai atžymėti", skelbia sausio 23 Pavergtųjų Seimo priimtoji deklaracija.

Sovietų pavergtųjų Azijos ir Europos vienybės ryšys gražiai buvo pademonstruotas pačiame PS pilnietės posėdyje, dalyvaujant laisvosios Korėjos ambasadoriui prie JT, laisvosios Korėjos ambasadoriui-stebėtojui prie JT, taip pat kare dalyvavusių Filipinų ambasadoriui prie JT. Faktiškai prie sovietų pavergtosios Europos ir Azijos vienybės ryšių prisijungė ir komunistų pavergtoji Amerika. Posėdyje taip pat dalyvavo ir tarė žodį Kubos Demokratinio Fronto, kovojančio su Castro diktatūra, gen. sekretorius.

Posėdžiui pirmininkavo Pavergtųjų Seimo pirmininkas V. Sidzikauskas, kuris įvardinamajame žodyje pabrėžė, kad sovietų pavergtos tautos niekada nesutaisy su joms užkarta sovietine vergija ir kad laisvasis pasaulis, gindamas savo laisvę, turi ryžtingai pasipriešinti sovietinei vergijai ir komunistų samokslui tą vergiją pėsti.

Žinios iš Okupuotos Lietuvos

(Eltos pranešimai)

Pradedami leisti "archyviniai dokumentai". — Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Valniuje išleido Archyvinų dokumentų rinkinį: "Hitleriniai žudikai Kretingoje". Tai eanti pirmoji dokumentų rinkinio daugtomės serijos knyga.

Augustinas Gričius išrinktas Paudies teismo tarėpu. — Vilniaus vieno liaudies teismo tarėpu išrinktas ir rašytojas Augustinas Gričius. Per pirmąją sovietinę okupaciją Gričius buvo ištrėntas į Sibirą, bet po karo jam leista vėl dirbti rašytojo protestijoje.

Panašiai pėliamas politinio švietimo tinklas ir šlaunose. Siemet čia mokysis 5,000 žmonių.

KOKIAIS PAGRINDAIS VYKDOME SLA 75 METŲ VAJŲ

Didelės vajuos lengvatos. — Duodama 10 nuosimčių nuo visų reguliarių apdraudos skyrių duoklių, įsirašant į Susivienijimą su Non-Medical Aplikacija

Kiekvienas SLA narys gali dalyvauti vajuos darbe su rinktu organizatorių teisėmis

VAJAUS TALKININKAI GALI LAIMETI STAMBIAS PINIGINES DOVANAS

Šie metai, kaip paskelbė Pildomajai Tarybai, yra skirti SLA 75 metų sukakčiai paminėti. Toji istorinė sukaktis mus įpareigoja atlikti du didelius uždavinius:

1. Kuopose ir apskrčiuose suruošti organizacijos sukakčiai atitinkamas iškilmes ir

2. Padidinti Susivienijimą naujais nariais. Neseniai šioj vietoj buvo prisiminta, kokią pobūdžio turėtų būti SLA sukakties iškilmingi m'nėjimai, dabar pagyvindume kitą labai svarbų reikalą — naujų narių gavimą. Tuo tikslu, kaip žinome, nuo vasario 16 dienos jau yra vykdomas

SLA 75 METŲ VAJUS

Vajuos Komisija norėdama, kad suaktyviniuose metuose daugiau lietuvių galėtų įstoti į mūsų brolišką organizaciją, vėl nutarė duoti žymias lengvatas naujai įsirašantiems į Susivienijimą. Pažymėtinos lengvatos yra šios:

1) Įsirašantiems su NON-MEDICAL aplikacija duodama 10% nuolaida nuo duoklių visų reguliarių apdraudos skyrių:

V1 — Viso amžiaus apdrauda viso gyvenimo mokesčiai,
V2 — Viso amžiaus apdrauda, 20 metų mokesčiai,
V3 — Taupomoji dvidešimties metų apdrauda ir
VN — Taupomoji dešimties metų drauda.

Speciali duoklių korelė, nuo kurios šio vajuos metu atskaitoma 10% nuolaidos nario naudai, jau anksčiau buvo išsistiminta visoms organizatoriams ir paskelbta Tėvynėje.

2) Nuo įsirašančių į SLA vajuos laiku neimama įstojamasis mokeskis.

3) Taip pat duodama terminuota apdrauda žymiai mažesniais duoklėmis.

4) Įsirašant su Terminuota apdraudos ir Non-Medical aplikacija nereikia tikrinti sveikatos, pas kuopos daktarą.

STAMBIOS DOVANOS DALYVAUJANTIEMS VAJAUS DARBE

Už dalyvavimą jubiliejinių metų vajuos talkoje yra numatyta duoti stambias pinigines dovanas arba prizus. Kas prirašys 75 naujus narius, tai yra nemažiau kiek metų dabar turi Susivienijimas, galės laimėti vieną šių prizų:

Pirmas prizas	\$100.00
Antras prizas	75.00
Trečias prizas	50.00
Ketvirtas prizas	35.00
Penktas prizas	25.00

Taip pat duodami prizai ir už stambesnių sumų apdraudas. Todėl nežiurint į tai, kiek talkininkas ar organizatorius prirašys naujų narių, bet jei jo prirašytų narių mėnesinės duoklės bus mažesnės kaip \$40.00, tai toks vajuos talkininkas gaus nemokamą kambarį vienai savaitei SLA vasarnamyje Atlantic City, N. J. Jei prirašytų narių duoklės sudarys didesnę sumą, tai ir atostogų laikas SLA vasarnamyje atitinkamai bus prailgintas.

VISI YRA KVIECIAMI DALYVAUTI NAUJŲ NARIŲ PRIRASYMO VAJUJE

Vajuos darbe gali dalyvauti kiekvienas SLA narys nors ir nėra išrinktas į organizatorius. Jieims taip pat duodamos už naujų narių prirašymą tos pačios dovanos, kaip ir rinktiems organizatoriams. Be to, kuris šiame vajuje prirašys bent vieną naują narį, įgauna rinktu organizatorių teises ir jų pavardės bus paskelbtos bei įrašytos į SLA 75 metų veiklos knygas.

Organizatoriai ir kiti SLA veikėjai yra prašomi kviesiti į talką SLA narius ir sutelktomis jėgomis prisidėti prie organizacijos didinimo bei jos plėtimo suaktyviniuose metuose. Narių prirašymas į Susivienijimą yra gražus ir reikšmingas darbas, stiprinąs ne tik organizaciją, bet ir visą lietuvišką veiklą. Tad visi į naujų narių prirašymo talką.

Tevynė

The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance
of America

M. LEO VASILI
Editor

B. PIVARONAS
Manager

Yearly Subscription Rates
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. LACKAWANNA 4-5229

Susivienijimo kuopų skubus prašymai turi būti pristatyti ne vėliau savaitės laiko prieš laikraščio leidimą. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuostatais.

Keičiant adresus būtina paduoti savo seną numerį.

MUSŲ REIKALAI

Pavasaris ir mūsų bendruomenės veikla

Su prasidėjusiu pavasariu atgyja gamta, per ilgus žiemos mėnesius medžiai ir įvairių spalvų gėlės, rudens metu numetę pageltusius rūbus, atėjus pavasariui pradeda puoštis žaliomis ir kitokiomis spalvomis rūbais. Todėl ir senosios Amerikos lietuvių bendruomenės, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai, kartu su atgyjančia pavasario gamta, privalėtų ruošti savo organizacijos, senosios ir didžiulės lietuvių bendruomenės nubyty ir jau pradėtų didelių darbų.

Kaip pavasarį gamta atgyja, puošiasi naujais pavasario rūbais, taip ir mūsų broliškų bendruomenės ilgamečiai ir naujieji nariai, pasisėmę pavasario stiprybės, privalėtų stoti prie savo organizacijos darbų, jai nuosirdžiai dirbti ir raginti savo draugus, gimines, pažįstamus jai dirbti, kad šie suaktyvintų 75 metai būtų tinkamai paminėti ir naudingi organizacijai.

Kas yra ta senoji lietuvių bendruomenė?

Kad visiems būtų geriau supranta, ką mes vadiname senąja lietuvių bendruomene, čia trumpai paaiškinsime ir su ja susijusius visus tuos lietuvių ir lietuvių, kurie tais laikais, kada ji buvo organizuojama, daugelis dabartinių narių dar gyveno anojų puseje Atlanto vandenyno, savo gimtinėje Tėvynėje Lietuvoje.

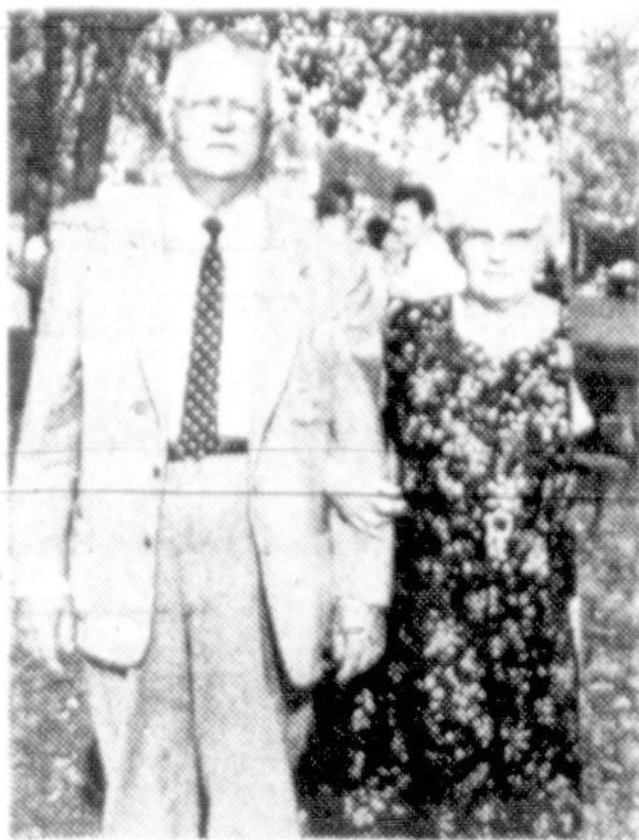
Prieš 75 metus, kada didesnis skaičius mūsų brolių ir sesių pradėjo atvykti į šį laisvės kraštą, čia nebuvo jokios didesnės centrinės organizacijos, kurioje visi lietuvių, nežinant jū politinius ar religinius įsitikinimus, galėtų sutikti ir bendrai dirbti Lietuvai ir lietuvių tautos žmonių naudai.

Pas dr. Joną Šliupą ir kitus tuometinius veikėjus kilo mintis tokią organizaciją įsteigti, ir dėka jų pastangomis, įsteigta dabartinis Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — senoji lietuvių bendruomenė, kuriai gali priklausyti kiekvienas patriotiškas lietuvis, nežinantis vienokių ar kitokių įsitikinimų. Ir šį prieš 75 metus įsteigta pirmųjų Amerikos veikėjų bendruomenė, išgyvavus 75 metus, šiame mini deimantiniame sukaktį. Per tuos ilgus metus pirmieji organizacijos steigėjai ryžtingai dirbo ugdydami ją nariais ir turtu, ir dėka jų pastangoms, organizacijos turtas siekia arti keturių milijonų dolerių. Jos narių skaičius irgi sparčiai daugėjo ir dabar daugėja. Tiesa, per arti 75 metus nemažai narių

SLA Reikalai ir Veikla

S. L. A. Kuopų Veikla

Los Angeles, Calif.

ADOMAS IR MARIJONA BIEKSAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 75 kuopa vasario 26 d. šv. Kazimiero parapijos salėje paminėjo kuopos 55 metų amžių. Kuopa įsteigta 1905 metais, yra pirmoji lietuvių organizacija visoje Kalifornijoje. Sukaktuvių minėjimas atkeltas į šių metų pradžią, jungiant kartu paminėti ir viso Susivienijimo 75 metų jubilėjų.

Šiam parengimui buvo išnuomotos abi parapijos salės: žemutinė ir didžioji pirmame aukšte. Nuo ankstauro ryto, kaip ratuotos bitelės, senosios kartos lietuvių pradėjo plaukti į parapijos salės namą. Moterys prinešė daug gėlių, kuriomis buvo papuošti pietų stalai ir scena viršutinėje salėje, kur įvyko minėjimo programa. Vyrai, pats pirmininkas Adomas Bieksas, Kazimieras Kirilauskas ir Jonas Streleckis, vos spėjo stalus sustatyti tai gėlių gausybei išdėstyti. Mary Bieksa, Ona Motiekiene, Ona Račkierė, Kazimiera Žilinskienė, Isabelė Si mokienė — buvo pirmosios su gėlėmis. Šios kuopos narės, Onai Motiekienei, vyriausiajai šeiminkai, vadovaujant, gamino svečiams vaises. Prie šeiminkystės ir svečių aptarnavimo dar dirbo Juozas ir Ona Masonai, Matilda Barniškienė ir Petronėlė Glovecienė.

Apie vidurdienį virtuvė jau buvo pasiruošusi priimti ir pavalinti svečius. Petras Žilinskas, kuopos sekretorius, ėmė tvarkyti kasą, bilietų pardavinėjimą. Jonas Streleckis, Kazimieras Kirilauskas, Felix Collins ir Kazimieras Motieka vieni tvarkė barą, kiti virtuvės talkininkavo. Iš bažnyčios pasipylė lietuvių leidosi į parapijos žemutinę svetainę pietums, pasiėmę čia vartojamus. Vaisinoti ne tik S. L. A. nariai.

Pirmininkas Bieksas Pradėjo Minėjimą

Antrą valandą kuopos pirmininkas Adomas Bieksas visus paprašė į viršutinę salę. Atidarydamas šį Kalifornijos lietuvių seniausios organizacijos jubiliejinį minėjimą, pirm. A. Bieksas pakvietė publiką atsistoti ir pagerbti neseniai mirusį SLA Centro sekretorių dr. Matų Viniką bei visus mirusius kuopos veikėjus, narius. Po trumpo įžanginio žodžio pirm. Bieksas pakvietė Aleną Devenienę prakalbėti.

apleido šį pasaulį ir organizaciją, bet jų vieton atėjo kiti ir pradėję organizacinį darbą tęsia toliau ir ugdo organizaciją nariais ir kapitalu.

Tikimės, kad šiais metais, kurie paskelbti deimantiniais metais, kiekvienas narys atliks savo pareigas ir įrašys į savo senąją bendruomenę nors po vieną naują narį.

Alenos Devenienės Kalba

Alena Devenienė trumpai peržvelgė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pasidarbavimą Amerikos lietuvių naudai bei Lietuvai. Komunistams pavergus Lietuvą SLA įsijungė laisvinimo darban, Amerikos Lietuvių Taryboms. Kai kilo reikalas steigti šalpos fondą trėmtiniams, Susivienijimas padarė Balfio veiklai pradžią, paskirdamas \$3,000.

Alena Devenienė pabrėžė, jog seniau lietuvių ateiviai daug kentėdavo nuo lenkų, buvo jų išnaudojami. Taipgi lietuvių yra netekę pasistatytų katalikų bažnyčių. Tos tuometinės sąlygos išaukė reikala turėt liberalinę organizaciją, kurioje galėtų tilpti visi lietuvių. Tėvynės Lietuvos ir artimo meilė Susivienijimui pirmoj vietoj.

Gera Finansinė Padėtis

Alena Devenienė pabrėžė, jog Susivienijimo finansinė padėtis gera. Privachos apdraudus kompanijos tik laukia, kad frateralinės organizacijos, kaip SLA, padarytų klaidų, kurios privestų organizaciją prie uždarymo, prie bankroto. Susivienijimo pelnas eina tautiniams reikalams. Lietuvių kartais be reikalo ieško priekabių, neigiamos kritikos pareiškė Susivienijimo veiklai. Tie patys kritikai užmiršta ir nę kiek nesirūpina, kur pelną deda. Privachų apdraudus kompanijų savininkai. Gal jų kuris tą pelną skiria Nikitai Kruščiovui pavašinti?

Naujieji ateiviai daugelis nesupranta Susivienijimo, peikia. Girdi, viskas senoviška. Mažai naujųjų ateivių tesaršo organizacijon. Tačiau, mylint Lietuvą, mylint vieniems kint — skirtumų negalėtų būti. Nesvarbu, kad senosios kartos ateivių daug yra mažai mokytų. Paprastas žmogus, didžius tautai darbus atlikęs, vertintinas labiau.

Susivienijimui visada rūpinantis Lietuvos reikalais, Alena Devenienė pranešė, jog ir šia proga bus pasiūsta laiškas Amerikos delegacijai Jungtiniame Tautose, prašant Lietuvai laisvės. Anglišką laiško tekstą ji perskaitė.

Toliau programai vadovavo inž. Bronius Budginas. (B. Budginas per karą Lietuvoje buvo vokiečių suimtas už priešnacinę veiklą. Vokietijoje jį iš kalėjimo išvadavo Amerikos armija. 1946 m. B. Budginas atvykęs į Ameriką ir įsijungė Amerikos Lietuvių Tarybos ir Balfio veiklon. Įsirašė nariu į SLA).

SLA Prezidento P. Dargio Sveikinimas

Padėkojęs Alenai Devenienei už kalbą, Bronius Budginas perskaitė sveikinimo laišką, kurį jubiliejaus proga kuopai atsiuntė SLA Prezidentas Povilas Dargis.

Prezidentas P. Dargis sveikino savo, naujosios sekretorės Bronės Pivaronienės ir visos Pildomosios Tarybos vadovus. Sveikinimo laišką publiką priėmė rankų plojimu.

Tęsiant sveikinimus ir kalbas, Bronius Budginas scenon pakvietė prof. Mykolą Biržišką, kuris yra 75 kuopos garbės narys.

Biržiška Pasakojo Gražių Atsiminimų

Savo žodyje prof. M. Biržiška pateikė atsiminimų iš 1931 metų, kai jis Vilniui vaduoti Sąjungos reikalais lankėsi Amerikoje. Jis pažymėjo, jog buvo atvykęs, neturėdamas

tikslo rinkti aukas. New Yorke susipažinęs su SLA veikėjais. Visa laiką Susivienijimo nariai ir kuopos buvę jam palankiausi: rengė prakalbas, palaikė Vilniaus vadovimo darbą. Ir neprašant aukų, dažnai Amerikos lietuvių pasiūlydavo pinigų, pasiūlydavo užsakyti lankraštį. Visus gražius įspūdžius, kuriuos patyręs Amerikoje (apie Susivienijimą ir Amerikos lietuvių), prof. Biržiška sakėsi surašęs į knygą, bet bolševikai į Lietuvą įsiveržę tą knygą sunaikinę.

SLA — organizacija lietuvių tautos reikalams. Klaida esanti, kaip sakė prof. M. Biržiška, kad naujai atvažiuosieji mažai teprišdėda, mažai vertina šią organizaciją. Taipgi jis reikė priekaištų ir SLA vadovybei, jog permažai pučiamas SLA reikalas, permažai pabrėžiamas tautinis momentas. SLA nevien apdraudą teikia.

Prof. M. Biržiška sakė, kai jis 1931 metais lankėsi Amerikoje, buvę lietuvių, kurie jį įtikinėjo, jog po 10 metų Amerikoje lietuvių būdų dingstai. Nedingo. Laikysis ir toliau, dar bent 25 metus. Gražiais linkėjimais prof. M. Biržiška baigė sveikinimą.

Dr. M. Devenio ir K. S. Karpiaus Sveikinimai

Toliau B. Budginas pakvietė kalbėti Dr. Mykolą Devenį, kurį bolševikai per pirmąjį įsibrovimą Lietuvoj buvo areštavę ir Sibiran ištremę. Kaip žinia, Alena Devenienė, veikliai dirbdama, pasinaudodama Amerikos ir Sovietų Rusijos karo metu draugyste, savo vyrą iš Sibiro vergijos išlaisvino.

Dr. M. Devenis sakė, jog jis ilgai dirbo Waterbury, Conn., SLA kuopoj daktaru kvotėju. Žinąs SLA narių sveikatą. „Susivienijimas dar ilgai laikysis.“

Kazys Karpis, buvęs „Dirvos“ laikraščio leidėjas ir redaktorius, SLA narys, viešėdamas Kalifornijoje, atvyko į 75 kuopos jubiliejinį parengimą. Pakviestas kalbėti, jis priminė, jog prieš 40 metų dabartiniai žilagalviai buvo jauni, dirbo lietuvių. Jis tarė: „Jei mes butume ranka numoję, nesijungę į Susivienijimą, butume lietuvių išsiplašę, kaip avelės.“ K. Karpis linkėjo, kad ir naujai atvykusieji dauglaui rašytųsi į Susivienijimą.

Meninė Programa

Solistė Liucija Zaikienė, akompanuojant Onai Biržiškaitėi Barauskienei, padainavo keturias dainas. Kompozitoriaus P. Sarpaliaus „Dukružėle“ ir St. Simkaus „Oi greičiau, greičiau“ buvo labai skambaliai sudainuotos. Publikai ilgai plodama neatleido dainininkės. Solistė Zaikienė buvo iškviesta vėl dainuoti. St. Simkaus daina „Kur bakūžė samana“ baigė programą.

Dainų protarpiais su savo meniniais sugebėjimais pasirodė dvi jaunos kuopos narės. Pirmoji pianinu skambino finansų sekretoriaus N. Mockaus duktė Patricia Ardeen. Antroji — Laima Stančikaitė. Abi jaunosios pianistės publikos buvo su dėmesiu išlausytos, ilgais plojimais palydėtos. Patricia Ardeen Mockus yra ir gabi šokėja. Ji dalyvauja mokykloje šokėjų būrelyje. Kuopos parengime ji pašoko vengrų šokį.

Pirmininko Bieksos Baigiamoji Kalba

Baigdamas jubiliejinio parengimo programą kuopos

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANO "TEVYNĖS"

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, skirtą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sveikatos reikalams, veda Sveikatos Komisija, SLA 51-mo Seimo išrinkta iš 3 medicinios gydytojų: MOTIEJAUS N. SVYČIO M. D., Komisijos pirmininko ir Komisijos narių VINCO TERCIJONO M. D. ir ALBINO GRIGAITIS M. D.

Rašo DR. A. GRIGAITIS, Brooklyn, N. Y.

VAISTAŽOLĖS

(Tęsinys)

ANTPILAS SU DEGTINE

Šiuo būdu pagaminti vaistai žymiai stipresni ir vartojami arbačiais šaukštukais, stikliniais, arba lašais. Tokiems antpilams naudojamos vaistažolių įvairios dalys: šaknys, lapai, arba visa žolė, santikyje 1:5 arba 1:10, — reikiama imama viena dalis vaistažolių ir 5 iki 10 dalių degtinės.

Šis mišinys supilamas į šviesaus stiklo butelį, kurs gerai užkemsamas korkiniu kamščiu ir pagal reikalą laikoma nusisovėti nuo poros iki šešių savaičių laiks nuo laiko butelį sukrečiant. Gautą skystį — vaistus perkosti per švarų lininį audklą. Jei skystime dar lieka nusėdų, skystį perkosti pakartotinai per vatą.

VAISTAŽOLIŲ NAUDOJIMAS

Vaistažolės vidutiniai galioja vienerius metus, vėliau jų vaistingumas žymiai sumažėja, taip pat sumažėja ir kva-

pas. Aplamai dienos dozė 1-2 stiklinė vaistažolių antpilo — nuosunkos, žinoma atsižvelgiant į amžių. Vaistinga nuosunka — antpilas geriamas šalta, bet galima ir šilta, atsižvelgiant į ligonio skonį. Žinoma, sergant liga, kurios gydymui reikalingas išpraskaitavimas gerti tik karštųjų arbatų — vaistus. Vaistus geriausia gerti ryte ir vakare.

Suaugusiam patariama gerti nesaldytus vaistus nors jie būtų kartūs. Kartumas ne tik nekenkia, bet dar teigiamai veikia į skrandžio sulčių pagerinimą. Vaikams galima pasaldinti cukrum, medum, sirupu. Geriausia vaistams gaminti vartoti ne vieną žolį rūšį, bet kelių vienodo veikimo mišinį. Vaistus duodama gerti 1-2 val. prieš arba po valgio. Vaistų veikimas padidėja juos geriant gurkšniais.

Kaip ilgai vartoti vaistažoles? Tai priklauso nuo ligos. Staiga susirgus dažnai užtenka 1-3 dienas. Įsisekjusiose ligose vaistus geria 4-6 savaites, o kartais ir ištisus mėnesius. Ilgiau vartojant vaistažoles, patartina jas keisti kitomis, kurių veikimas tas pats.

(Bus daugiau)

pirm. A. Bieksa padėjo jo prakalbinkams, programos atlikėjoms menininkams ir visiems dalyviams. Jis kvietė, jei būtų norinčių į SLA įsirašyti, kreiptis į organizatorius P. Žilinską, J. Streleckį, Marijoną Aftukienę. Savo patriotiniame žodyje A. Bieksa kvietė lietuvių vienybėn.

Adomas Bieksas 75 kuopai jau vadovauja 8 metus. Prieš tai jis gyveno ilgai Massachusetts valstijoje ir ten veikė organizacijose. Iš didžiosios salės publika vėl perėjo į valgyklą. Kas dar buvo be pietų — juos čia rado; o kam norėjo tiki kavos ar kitų atgaivintumų — jų irgi netrūko. Dar keletą valandų publika svečiavosi.

Zinoma, visų svečių ir narių, kurie dalyvavo šios išskilmės, neišvardinsi. Petras Mordus, dabartinis vice pirmininkas, paminėtinas, kaip vienas iš ankstybesnių kuopos pirmininkų. Marijona Aftukienė irgi yra kuopoj pirmininkavusi. Šį kartą ji buvo atvykusi su svečiais nuo Atlanto, tai Mr. ir Mrs. Stanley Goniprow, iš West Dennis, Mass., abu S. L. A. nariai. Kartu buvo Margis Hooks, iš San Bernardino, Calif. Šie tolimesni svečiai buvo kuopos pirmininko baigiamoj kalboj pristatyti publikai.

Nikodemus Mockus, daug metų kuopos valdyboj dirbęs, eįs finansų sekretoriaus pareigas, dirbo prie bilietų pardavinėjimo jeinant į salę.

75 kuopos nariai gyvena ne vien Los Angeles, bet išsisklaidę visoj Kalifornijoje. Yra keletas net už Kalifornijos ribų, Washington ir Nevados steituose. Kiek teko pastebėti, Juozas ir Anelė Bimba būvė bene iš toliausiai atvykę kuopos nariai. Jie dabar gyvena Escandido mieste, netoli San Diego. Yucaipa, kaip žinia, irgi tolokai nuo Los Angeles. Iš ten Aftukai, Milleiriai buvo atvykę. Juozas Milunas, neseniai iš Los Angeles išvykęs į Santa Barbara, Calif., gyventi, negalėdamas į jubiliejų atvykti, atsiuntė kuopai pasveikinimo laišką, pridėdamas \$5.00 čekį. Tai pavyzdžiai, kaip senosios kartos

Gal galėtume ateinančią vasarą išvežti juos visus kartu į pajuri arba kokį parką, su pažindint juos vienus su kitais, su SLA ir pagaliaus patiemis su jais susipažinti ir patirti kas jiems būtų naudinga ir ką jie pageidauja.

Todėl visi suaugusieji, o ypač vaikai, kaip senosios kartos

Gal galėtume ateinančią vasarą išvežti juos visus kartu į pajuri arba kokį parką, su pažindint juos vienus su kitais, su SLA ir pagaliaus patiemis su jais susipažinti ir patirti kas jiems būtų naudinga ir ką jie pageidauja.

Todėl visi suaugusieji, o ypač vaikai, kaip senosios kartos

čiami atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą ir pateikti savo mintis šiuo klausimu.

Susirinkimas įvyks trečią dieną, balandžio 22 dieną, 1961 m., Lietuvių Piličių Draugijos patalpose, 368 W. Broadway, So. Boston, Mass. Pradžią 7:30 valandą vakare.

Taipgi nepamirškite užsimokėti duokles.

Juozas Lekys,
SLA 43 kuopos sekr.

Hartford, Conn.

Užuojauta Viniko Seimai

Susivienijimui Lietuvių Amerikoje centriniam sekretoriui dr. Matui J. Vinikui mirus, didžiojo skausmo paliesti, mes reikiame gilia užuojauta nuhudime likusiai šeimai.

SLA 124 Kuopos Valdyba ir Nariai, Hartford, Conn.

Susivienijimo Kuopų ir Apskričių PARENGIMAI

Pittsburgh, Pa. — Susivienijimo 40 kuopos rengiamas Card Party vakaras įvyks šių metų balandžio mėn. 23 dieną, 6:30 valandą vakare, 142 Orr Street, Soho dalyje. Rengėjai kviečia savo ir kitų SLA kuopų narius ir visus geros valios lietuvių ir lietuvių dalyvauti Card Party vakare ir brolišką nuotaiką praleisti vakarą.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 7-tos apskrities pusmetinis suvažiavimas šaukiamas sekmadienį, balandžio mėn. 23 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Piličių Klubo svetainėje, 91 North Main Street, Pittston, Pa. Apskrities pareigūnai prašo 7-tos apskrities ribose gyvenančias kuopas išrinkti delegatus ir prisijusti į suvažiavimą. Suvažiavimui pasibaigus, delegatai bus pavalinti.

Easton, Pa. — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 342 kuopos rengiama gegužinė piktikas įvyks birželio mėn. 4 dieną Katino Grove County Road, Easton, Pa. Nors gegužinė dar toli, bet rengėjai jau dabar prašo pradėti ruošti prie gegužinės, o atėjus birželio 4 dienai joje dalyvauti ir linksmai tyrime ore praleisti laiką.

Dėl Dr. J. Šliupo Paskutinio Rašinio

Nuo kairės į dešinę sėdi: J. Edisonas, dr. J. Šliupas, M. Biržiška. Taip pat stovi: dr. J. Grinius, žurn. K. P. Obolėnas, dr. Umonas, dr. J. Paukštys, žurn. A. Oškinis.

Š. m. "Tėvynės" kovo 17 d. nr. 11 įdomiame J. Stonio str. "Pluoštelis atsiminimų apie daktarą Joną Šliupą 1944 m." yra kai kas papildytina. Ne kartosiu čia savo straipsnio "Pasimatytas su dr. J. Šliupu", parašyto dar 1944 II, 11 ir išspausdinto Berlyno "Lietuviuose" 1944 nr. 6 (pakarto "Naujųjų" Literatūros priede 1954 XII, 11), tik pasiimsiu iš ten, na ir tebelikusių dar senoje galvoje atsiminimų, kas susieta su dr. Šliupo žadėtu pranešimu per radio Amerikos lietuviams.

Kaip ir dr. Šliupas, aš irgi dr. J. Paukščio, Lietuvių Globos Įstaigos viršininko, 1944 XI buvau išauktas Berlynan ir apgyvendintas tam pat viešbutyje — "Alexandra" (Mittstrasse 16-17). Jis atvyko iš Bregento, aš iš Greisvaldo, bet abu tuo pat tikslu — per radiją kreiptis į Amerikos lietuvius. Jį lydėjo žurn. Petrenas ir broližentis Silunas. Dar pirmą vakarą (lapkričio 3.) viešbučio valgykloje suėjęs su manim dr. Šliupas sakėsi manęs nebepažinęs ir skundėsi beveik nieko nebe-matęs. Tą pat naktį pusę dviejų pažadinti oro pavojaus ženklai, apie valandą išbuvo viešbučio slėptuvėje, kur jis užsnudo ir iš ryto sakėsi grįžęs gerai miegojęs.

Tą pat jau lapkričio 4 dieną dr. J. Paukščio įstaigoje keliose suėjome su dr. Šliupu ir paskaitėme jam savo vadinių pranešimus (bene X 5 gavau savąjį radio įstaigoje ir padiktuoti), o paskui jis dėstė ką jis žadęs radiofone paskaityti. Pasisakydamas už platesnį Lietuvą (su Latvija ir Suomija iki Minsko, nesipriešindamas ir dėl prisijungimo). Jis betgi buvo mūsų patartas pranešime vengti viso, kas neves bendra Lietuvos politikos kryptis, o tik toliau ar mažiau svarstyti dalykas. Dr. S. klausinėjo dr. Paukščio,

kaip ir kur pirmadienį (XI 8) reikšią jam vykti su pranešimu, kas reikšią aplankyti ir panašiai. Čia atvyko fotografas Vyt. Augustinas ir, dr. Paukščio pasiūlymu, padarė grupės nuotrauką, paskiau dar dr. S. ir mane — kiekvieną skiriam. Tai bus paskutinės su dr. Šliupu nuotraukos, katrų grupę čia pridėdau.

Tą pat vakarą aplankiau dr. Šl. jo kambarykštėje, nekuriantame kaip ir visame viešbutyje. Jis parašė čia Lietuvių Globos Įstaigai, dėl savo pensijos patvirtinimo teikdamas reikalingų žinių, o taip pat paskaitė man jau parengtą 3 puslapiuose radijo pranešimą Amerikos lietuviams, labai aiškiai pasmerkti bolševikų valdžią ir tvarką ir pasisakė už "mūsų padermės valstybę", kad ir neįvardindamas, bet vis tebesilaikydami lietuvių, latvių ir net vakarienių gudų nepriklausomosios valstybės svajonės.

Čia aš atsisveikėjęs su daktaru ir daugiau jo nemačiau. Pirmadienį XI 6, 2 val. ryto išėjau iš viešbučio stotin vykti iš Berlyno, o 8 val. 30 min. savo kambaryje nr. 2 dr. Šliupas persiskyrė su šiuo pasauliu. Apie jo mirtį tesužinojo Greifswalde po trijų dienų jo laidotuvių nebuvau.

Šiaip ar taip, pranešimą Amerikos lietuviams jis parašė — ir tai buvo paskutinis jo rašinys. Man teko girdėti, jog per laidotuves (kremaciją) tautai buvę paskaityta ir net buvę buvusiojo prezidento K. Griniaus, bet dalyvavęs laidotuvių J. Stonys tesako apie V. Sidzikausko paskaitytą dr. Griniaus kalbą. Laidotuvių dalyvavę dar dr. Matulionis, R. Skipitis, Fr. Zundė arba kiti. Jis betgi buvo mūsų patartas pranešime vengti viso, kas neves bendra Lietuvos politikos kryptis, o tik toliau ar mažiau svarstyti dalykas.

Mykolas Biržiška.
1961. III. 21
Los Angeles California.

DR. JONO ŠLIUPO 100 METŲ GIMTADIENĮ MININT

Rašo DR. JOKUBAS MIKELĖNAS

(Tėsinys)

Kaip banko direktoriui dr. Jonui Šliupui teko daugybės žmonių nusiskundimus išklausti ir prašymus peržiūrėti. Prie banko buvo įsteigtas diskonto komitetas, kurs padėdavo banko direktoriui orientuotos šioje prašymų juroje. Diskonto Komiteta sudarė: R. Kat. parapijos klebonas kun. Baronas, Ev. Ref. parapijos klebonas kun. Jakubėnas ir apskr. ligoninės vedėjas dr. Mikelėnas.

Dr. J. Šliupas dažnai vykdavo į kaimus, kad vietoje apžiūrėti žmogaus gyvenimą, patiesinti jo prašymą ir vietoje nuspręsti kaip jam padėti. Dažnai imdavo mane drauge, kaip jaunesnį disk. komiteto narį.

Matydavome sugriautus ukus, be gyvulių, be įrankių, sužalotas žmones, plytines, tartokus, malonus.

Kartais žmonės prašydami iš banko pinigų dėl naujos žmonės steigimo atveždavo įvairių žemės turto pavyzdžių. Taip žmogus nuo Kirdonių kaimo pusės atveža šviesiai geltono, kaip kviečių grūdų, pilną tarbelę smėlio. Paaiškina, kad prie gražaus upės Lavenės kranto riogso smėlio kalniukas. Ant kalno miekas neauga. Gal plytas, koklius, stiklą ar kitą ką naudingo galima būtų padaryti. Vykstame žiūrėti kalniuko. Nuo Vinksinio kaimo pusės kitas atveža klinties gabalą. Prašo padėti pinigais išplėsti Vopnos degimo pramonę prie upės Roveljos krantų.

Nuo Pagiržios vėl kitas atveža gipso ir šviesaus sudoklio klinties gabalus. Prašo susirupinti ir padėti įrengti gipso degimo pramonę. Kaimo moterys, pečiuose, po duonos kepimo, išdegina gipso klintis,

paverčia gipsu į miltus. Daro košelę, kuri sukieta kaip akmuo ir moterys labai pasekmingai su ta košele lopo prakiurusius puodus.

Ir kaipgi neapžiūrėti vietoje tokių tėvynės turtų?

IV. Akcinių bendrovių steigimas

Dr. J. Šliupas buvo didelis šalininkas akcinių bendrovių steigimo. Traukti kaip žmones taip ir jų pinigų į kokį vieną naudingą ir pelningą įmonę ar darbą.

Taip buvo įsteigta:

1. Gelžkelio nuo Biržų iki Šaulių atstatymo bendrovė. Gelžkelis, siauravežis, buvo karo metu pradėtas vokiečių statyti, bet neužbaigtas. Ši bendrovė darbą užbaigė. Biržai buvo sujungti geležinkelio tinkle ir jei žiemės pūgos ke-liuko neužpustydavo ar jei jam malų nepitrukdavo pakelėje, tai per 6 ar 10 valandų galima buvo pasiekti už 100 kilometrų Šaulius. Vėliau ke-liukas buvo praplėstas ir graži matrico visai reguliariai ir greitai vaikščiojo tarp Biržų ir Šaulių.

Dr. J. Šliupo sunus Keistutis buvo bendrovės kasininkas su kuprine pilna pinigų, su pypke dantyse dažnai atkeliaudavo į Biržus ir apmokėdavo darbininkams.

2. Biržų spaustuvė. Ji buvo įsteigta akcinės bendrovės pagrindu kun. P. Jakubėno ir M. Yčo iniciatyva ir veikė ke-letą metų jau prieš pirmąjį pasaulinį karą. Karo metu spaustuvės reikalai visai pašljo. Mašinos sudėdėjo, daugelis dalykų žuvo, jos darbas visai sumenkėjo. Dr. J. Šliupas susirupino šios skurstančios įstaigos reikalu. Buvo išleista nauja laida akcijų, kurių dalį dr. S. pirkė. Per p. Martyną Jankų surado prityrusį spaustuvės vedėją. Spaustuvės darbas atgijo.

3. Išmintinai dr. J. Šliupo rūpesčiu buvo įsteigta Biržuose pirma akcinė prekybos B-vė "Agaras". Gana trumpu laiku ši bendrovė pasidarė pajėgiausia prekybos įstaiga Biržuose. Daugelį "Agaro" akcijų turėjo nupirkę žinomos Lietuvoje bendrovės "Nemunas" ir "Dubysa", kurios savo laiku buvo M. Yčo ir dr. J. Šliupo įstaigos Kaune.

4. Dar viena labai rimta bendrovė buvo įsteigta biržiečių, vadovaujant dr. J. Šliupui, tai B-vė Sveikatos Versmė.

Arti Pabiržies bažnytkaimio Likėnų dvoro lauke, bent 12 kilometrų nuo Biržų, randasi galingiausi visoje Lietuvoje Versmė (šaltinis. Ji vadinas "Sventoji Versmė". Lenkai ją vadino "Sвента Dziura" — "Sventoji Skyklė".

Iš versmės kila kunkuliudamas bent kiek sera dvokentis, 80 G šaltas vanduo. Vanduo sudaro gana didoką upelį, kurs įbėga į Lavenos upę. Prie upelio pastatytas vandens malūnas su dviem poriais girnų, kurias dieną ir naktį suka šaltinio vanduo.

Pirmą kartą dr. J. Šliupas pamatęs šią galingą versmę, sušuko: "Pinigo, broliai, pinigų reikia. Čia galima būtų gerą ir naudingą žmonėms biznį padaryti".

Nepriklausomos Lietuvos pradžioje Biržų apylinkės visuomenė buvo gyvai susirupinusi, kad prie versmės būtų vėl atstatytas kurortas, taip kaip dr. Kudakausko ir pramininko Lamrako gerokai prieš karą buvo įsteigtas re-matikams kurortas ir apie jo veikimą buvo plačiai aprašyta Sukovskio knygelėje — Kovenskaja Gubernija.

Įtaisytas kurortas sudėgė. Nuvykti ligoniams į Kemerus, Latvijoje, dėl valiutos ir rubelių sunkumų buvo neįmanoma.

Pabiržės klebonas Andrasius

nas, kurio palaikė buvo "Sventoji Versmė", turėjo literatūros apie kurortą ir visiemis savo svečiams platino žinias apie šaltinį. Laikė pietų kalbėdavo apie šaltinį ir kurorto reikalingumą, po pietų svečius vedavo prie stebuklingos Versmės. Daug kunigų ir jų tarpe tekdavo matyti busiantį Panevėžio vyskupą Paltaorą. Kunigas Andrasius įteikė man vieną svarbų dokumentą, tai Rygos Aukštosios Mokyklos laboratorijos Versmės Vandens analizę. Vandens sudėtis buvo visai toliogi kaip jau šimtą metų la-bai pasekmingai veikusių Kemerų kurorto Latvijoje.

Apie kurorto reikalingumą prie "Sventos Varsmės" ir tos versmės vandens analizę —apie vandens tinkamumą gydymo reikalams rašiau saliu leidžiamose "Biržų Žinio-se", "Medicinoje", bendroje spaudoje, dariau pranešimus metiniuose Lietuvos gydytojų susivažiavimuose Kaune.

Gydytojai labai susiindomavo "Sventąja Versmė". Daktaras K. Grinius pasakė: "Jei versmės vanduo suka bent dvejus girus, tai versmė yra labai galinga, duoda daug vandens, tai ten galima per trumpą laiką išmudyti visus Lietuvos gyventojus".

Versmė su atitinkamu dvaro žemės plotu buvo nusavinta, kaip gydymui tinkama vieta, apsausta nuo užteršimo ir nuo busiančios žemės reformos. Tuo būdu versmė nebe-galėjo patekti kokio naujakurio nuosavybėn.

Daktaras J. Šliupas vien savo temperamento karštimu susiindomavo kurorto steigimu. Buvo įsteigta akcinė B-vė "Sveikatos Versmė". Bet tai buvo perdidelis užsiojimas. Reikėjo daug pinigų — apie du šimtus tukstančių litų ar \$20.000. Nors daug buvo pasižadėjimų akcijas pirkti, bet jų nebuvo išparduota. Jaunas litas pabijojo listį į šaltą versmę. B-vė nepajėgė įsteigti taip reikalingo Lietuvoje reumatikams kurorto.

Vėliaus Biržų apskrities savivaldybė padedant vidaus reikalų ministerijai įsteigė kuklų kurortą, kuris pasekmingai garsėjo po visą Lietuvą.

V. Dr. nuosirius sugyvenimas su žmonėmis

Daktaras, kaip daug plataus pasaulio žmogus, prityręs, gyventojams buvo brangus patarėjas, padrasintojas, autoritetas. Su kiekvienu jis draugiškai pasiskėdavo. Gerbė jį kaimiečiai, savivaldybininkai, žydai. Tekdavo išgirsti pasakymų: "Mums patinka šis senukas. Dar kiti miega, o jis žiūrėk jau skuba į gimnagiją ir pamokas ar į kitą darbą".

Ir aš asmeniškai brangindavau jo patarimus kaip dėl "Biržų Žinių" leidimo ir dėl gydymo: "Nebijok. Daryk operacijas. Tegul kartais ir ne toks gausus bus operacinis randas, bet operuodamas didelę naudą padarysi žmonėms", sakydavo daktaras.

VI. Sugyvenimo įvykiai su dvasiškia

Dr. įsteigė Biržuose. Etinės (laisvaminų) draugijos Biržų skyrių, kuris nepasizymėjo nei narių skaitlingumu (artai 15 narių) nei savo veikla. Tekdavo dr. J. Šliupą matyti Ev. Ref. Sinodo susivažiavimuose, arba sėdinti bažnyčioje laike pamaldų. Kartą atvyko į Ev. Ref. Sinodą iš Amerikos profesorius kunigas Good. Dr. J. Šliupas buvo jo vertėju. Radviliškio apygriau-toje po karo bažnyčioje ilgai kalbėjo prof. Good. Dr. J. Šliupas vertė profesoriaus kalbą įsiskarsdavo ir susirinkusių parapijonių pats nuo savęs griaudeno atspresdamas koja ir lazda suduodamas

į apgriautos bažnyčios cemen-tines grindis. Sakė: "Jūs turite dirbti, turite atremontuoti šią Jūsų bažnyčią. Jei dirbsite patys, tai ir kiti jums padės".

Dr. dažnai minėdavo savo gimnazijos draugą kleboną Saučiuną ir rengėsi jį aplankyti, kur tai Joniškelyje ar Linkuvoje, neprisimenu. Nuvykome. Susitiko seni veteranai, mokyklos draugai, apsi-kabinio, bučiavosi. Klebonas sakė: "Tai tu Jonai. Man reikėtų ant kelių atsiklaupiti su-sitinkant tokį didelį mūsų tau-tos veikėją!" Klebonas mus vaišino, abu nuosirdžiai kal-bėjo apie anuos laikus.

Kaip jau anksčiau minėjau Biržų banko diskonto komite-tas susidėjo iš dviejų klebonų ir dviejų daktarų. Posėdžiai vykdavo gražioje darbo nuo-taikoje. Šnekučiuodavom, pa-juokaudavom, gurksnuodavom arbatą, užkandžius a v o m e. Kam buvo prie širdies tas galėjo ir alutį ragauti. Dr. J. Šliupas be perstoimo rūkydavo. Nuo nuruktos cigaretės degė kitą ir taip be galo. Kar-tais traukė cigarą. Vieną gra-žią dieną mūsų komitetas su-birėjo. Abu dvasiškiai atsisa-kė daugiau komitete dalyvau-ti, nes prieš keletą dienų įvyk-sioje dr. J. Šliupo viešojoje paskaitoje, dr. kunigus pava-dinęs "dikaduoniais".

Dr. aiškinosi, kad tie žod-žiai nebuvo taikunami jiems, bet kunigai išėjo. Klebonas Baronas, visuomenininkas, sa-vivaldybių veikėjas, pasakė man: "Dr. yra didelis tautos veikėjas, išmintingas, bet ne-siskaito su žodžiais, todėl tu-rime prieš tokies jo išsireški-mus reaguoti".

(Bus daugiau)

Wilkes Barre, Pa.

SLA 115 Kuopos Metinė Tradicinė Gegužinė Išvyka

SLA 115 kuopos mėnesi-niam susirinkime, laikytam kovo 12 dieną, 1961 metų, bu-vo plačiai apkalbėta ir nutar-ta, kad kaip daugelį praėjusių metų, taip ir šiemet rengti kuopos tradicinę metinę gegu-žinės išvažiavimą sekmda e n i, šių metų gegužės mėn. 7 die-ną, visiems gerai žinomoj ir lengvai pasiekiamoj vietoj Sans Souci Parke. Su šia ge-gužine mes atidarysim pava-sario išvykų sezoną Wilkes Barre apylinkė.

Kaip į pirmą pavasario išvy-ką, tai tikimės sulaukt daug svečių ne tik iš pačios apy-linkės, bet ir iš kitų tolimes-nių miestų. Todėl kuopos var-dų prašau gerai visų įsitemyt ne tik mūs, bet ir kitų kuopų narius ir geros valios lietuvius vietą ir dieną. Kviečiami visi atvykti ir dalyvauti kartu su mumis gegužės 7 dieną.

Po šaltos žiemos ir nuobo-džiavimo ankstyvas pavasaris ateis, taip kad medeliai sus-proks, žolė sužaliuos, gėlės pražydės, gražūs paukšteliai sučiulbės ir visa gamta iš mie-goto atbus, taip kad visiems bus linksma, smagu ir malonu vienas su kitu susitikti, su kuriais jau seniai nesimatėt, vienas kitam dešinę paspaus-ti.

Tai taip sau visi smagiai ir linksmai, gerą nuotaiką laika-praleisim.

O kur kitur būtų galima geriau ir smagiau laiką praleisti, kaip tyrame pavasario ore, gražiam ir puikiam Sans Souci Parke prie didelio stan-do. Tai yra graži ir labai pa-togi vieta, netoli nuo miesto, visiems ir iš visur gerai pa-siekiamą vieta.

Todėl lietuviams lietuviai, dar kartą kreipiuosi į jus visus kuopos vardu ir prašau jus vi-sų skaitlingai dalyvauti mūsų 115 kuopos metinė gegužinė. Nepatingėkit atvažiuoti su

savo gerais draugais, prie-te-liais, o nebusit apvilti.

Iš anksto galiu jums pasi-kyti, kad niekam nuobodžiauti nereikės.

Mūsų žvaigždės bei panelės bus pasirenę jus visus labai gražiai sutikti ir maloniai pri-imti. Prie gražaus ir draugiš-ko pasilinksminimo bus sudai-nuota daug gražių dainelių, keletas dar visai negirdėtų, neseniai iš Tėvynės Lietuvos gautų. Nedalyvavę galėsitės.

Visus kviečia SLA
115 Kuopos Valdyba.

Philadelphia, Pa.

SLA 135 KUOPOS

narių susirinkimas šaukiamas balandžio mėn. 9 dieną, Lietu-vių Muzikos svetainėje, 2 va-landą po pietų.

Randasi narių, kurių duok-lės peržengia organizacijos ribas, todėl prašau pasižiūrėti į mokesčių knygetes, patiems pasitikrinti, pributi susirinki-man ir duokles užsimokėti.

Negalėdami asmeniškai su-sirinkinan pributi, siųskite čekį su mokesčių knygete fin. sekretoriui, kad Jusų užsivil-kusios duoklės galėtų būti įtrauktos į šio susirinkimo Mokesčių Lakštą.

Siame susirinkime taipgi bus mūsų kuopos "loterijos" — bilietukų traukimas. Nariai ir narės pasiėmė bilietus pla-tinti, pasistenkite visus juos išparduoti ir susirinkime pin-gus priduoti užrašų sekreto-riui Gustavui Palačiui, bilie-tų tvarkytojui.

Trečias svarbus reikalas, tai naujų narių įieškojimas ir prirašymas prie mūsų gar-bingos broliškos organizaci-jos. 75 metų Deimantinis Va-jus eina ir eis iki 1962 metų organizacijos seimo, kuris bus Newark, N. J., mums artimoj lietuvių kolonijoj. Į tą laiką turėtumet visi pasidarbuoti, gauti 75 naujų narius prie mūsų kuopos prirašyti. Turime subrendusios studentijos, jaunų kandidatų, — tai prie kiekvienos progos kalbėkime jiems naudingumą ir būtiną reikalą prigulėti prie SLA, seniausios už Lietuvos ribų lietuvių visuomenės, kad jie galėtų palikti tukstančių na-rių vadais ir milijonų dolerių kapitalo daliniais savininkais!

Z. Jankauskas,

Finansų sekr.-izdin.

Easton, Pa.

SLA 342 Kuopos Veikla

SLA 342 kuopos mėnesinis susirinkimas, įvykęs šių me-tų kovo mėn. 5 dieną nebuvo gausus, tačiau buvo labai įdo-mus. Be bėgamųjų kuopos reikalų, buvo pasidžiaugta vasario 16 dienos pasisekimu minėjimu. Gražias kalbas pa-sakė miesto burmistras dr. Smith ir Charles Paulis, gra-žiai pasirodė mergaičių cho-ras vadovaujamas p. P. Žilė-nės ir vyrų choras vadovau-jant J. Kulikauskui dar kartą visus stebino skambiomis dai-nomis.

Kuopos susirinkime nutar-ta:

1. Paremti piniginiai Easto-no lietuvių chora.

2. Mokyklas baigiantiems lietuviams jaunuoliams įteikti kuopos vardu mažą dovanėlę prisiminimui.

3. Vasaros metu birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais nelaikyti susirinkimų.

4. Rengti pikniką, birželio mėn. 4 dieną Katinio ukyje.

Į pikniko rengimo komitetą išrinkti: P. Kaulius, Birutė Žiogienė, W. Žiogas, B. Apo-navičius, P. Stankus, Alf. Ka-zimas, Charles Gedwell ir A. Dumbra.

Kviečiami visi nariai su še-išiomis ir draugais, taip pat svečiai iš Wilkes Barre ir Shenandoah bei Mamanoy

apylinkių tą dieną pasirodyti piknike.

Bus muzika šokiams, dainų, sporto, juokų ir užtenkamai alučio.

B. A.,

Kuopos narys.

St. Catharines, Canada

SLA 278 KUOPOS

narių susirinkimas įvyks š. m. balandžio mėn. 15 dieną, 7 va-landą vakare Hardingo Hote-lio patalpose. Dienotvarkėje numatoma svarstyti pikniko įvykstančio gegužės mėn. 20 dieną reikalus ir kiti dienot-varkės punktai. Beto, nariai galės apsimokėti vietoje duok-lės tuo palengvindami f. sek-retoriui darbą.

J. Girevičius,

Kuopos sekretorius.

Lietuvių Bendruomenės Vyriausios Rinkimų Komisijos Bendraraštis

JAV Vyriausioji Rinkimų Komisija, sudaryta LB Centro Valdybos šio sąstato: Pirmi-ninkas — R. Skipitis, nariai — dr. K. Drangelis, M. Mackevi-čius, J. Našliunas, J. Talalas ir B. Vitkus.

Komisija savo posėdy 1961 m. kovo 25 d. Chicagoje, ap-svarsčiusi Rinkimų Taisyklių nuostatus, pasiremama tų pat taisyklių 34 str. nutarė paskelbti vadovautis šias in-formacijas:

1. Komisijos adresas: R. Skipitis — 5813 So. Emerald Ave., Chicago 21, Illinois. Tele-fonas — TRiangle 3-2873.

2. Komisijos sekretorium iš-rinktas — J. Talalas, 7137 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel. STewart 3-0926.

3. Rinkimų taisyklių 7 str. pakeisti taip:

"7. LB Tarybą renkia JAV lietuvių, ne jaunesni, kaip 18 metų amžiaus ir registruoti LB apylinkėse — registravi-mosi pagrindas solidarumo mokesčio įnašai bent už eina-muosius metus".

4. Rinkimų taisyklių 12 str. pakeisti taip:

"12. Kandidatų sąrašą rin-kiminės apygardos rinkimų komisijai gali pasiulyti ne ma-žiau, kaip 10 rinkikių ir atski-ru sąrašu gali būti pasiulyti ne daugiau, kaip 7 kandidatai. Apygardoje pasiulytų ren-kamųjų kandidatų turi būti ne mažiau 10".

5. Rinkimų taisyklių 14 štr. pakeisti taip:

"14. Kandidatų sąrašai rin-kiminų apygardų rinkimų ko-misijoms įteikiami ne vėliau, kaip iki 1961 m. balandžio mėn. 8 d. (pašto antspaudas). Tas pats asmuo kandidatui tegali būti siulomas tik vie-name sąraše ir savo gyvena-moje rinkimų apygardoje".

6. Rinkimų taisyklių str. e punktą pakeisti taip: Apy-gardų Rink. Komisijos.

"33 e) iš apylinkių rinkimų komisijų atsiųstų duomenų parengia rinkiminių apygardų rinkimų suvestines ir jas iš-siunčia Vyriausiajai Rinkimų Komisijai ne vėliau, kaip per dvi savaites, jas gavus iš Apylinkių Komisijų".

(pasirašė)

R. Skipitis

Dr. K. Drangelis

M. Mackevičius

J. Našliunas

J. Talalas

V. Vitkus.

Posėdžio protokolui atitin-ka ir nuorašas tikras.

J. Talalas,

Vyriausias Rinkimų

Komisijos Sekretorius.

Susivienijimo Lietuvių Ame-rikoje narių pareiga dalyvauti kuopų suruoštuose parengi-muose, raginti savo šeimos narius, draugus ir pažįstamus juos dalyvauti ir remti kuopų veiklą.

Amerikos Lietuviu Veikla

Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS JUBILIEJINIŠ KONCERTAS

Savaitraštis Vienybė šiemet mini 75 metų gyvavimo sukaktį. Tai reikšmingai deimantiniai sukaktiai paminėti rengiamos didelės išklmės — koncertas su įvairia ir turininga programa. Jis įvyks balandžio mėn. 16 dieną gražioje ir erdvoje Brooklyn Academy of Music salėje Lafayette Avenue ir Ashland Place Brooklyn.

Rengėjai kviečia savo skaitytojus, rėmėjus ir visus gerąs valias lietuvių dalyvauti šiame deimantinio jubiliejaus parengime, pasiklausyti meninės programos ir jaučioje nuotakoje praleisti sekmaadienio popietį reikšmingos sukakties išklmės.

Atvyksta "Lietuvos Pajurio" Redaktorius A. Lymantas

"Lietuvos Pajurio" redaktorius A. Lymantas ir Ponia balandžio mėn. 8 ir 9 dienomis atvyksta iš Montrelio į New Yorką.

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija ir Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis redaktoriui A. Lymantui ir Ponia ruošia balandžio 9 dieną 4 valandą po pietų Sv. Jono parapijos salėje, 197 Maujer St., pagerbimo kavutę.

Visi bičiuliai, rezistentai ir rėmėjai Mažosios Lietuvos maloniai yra kviečiami dalyvauti red. A. Lymento ir Ponia pagerbime.

Binghamton, N. Y.

Užuojauta Viniko Seimai

SLA sekretoriui dr. Matui J. Vinikui mirus, reikiu gilia užuojauta jo žmonai Onai Vinikienei ir visai šeimai.

Jonas Kavaliauskas, SLA 50 kuopos įdžin.

Istorijos Draugija

Mes lietuviai išsvia, ypač čia JAV gyvena, turime eibę įvairios rūšies organizacijų: ideologinių, profesinių, visuomeninių ir eilę visokios rūšies klubų. Vienos iš jų jau randasi mirties agonijoje, o kitos pradeda dar tik klestėti. Pastarųjų skaičius randasi Istorijos Draugija. Ta draugija išvydo pasaulį vos vieni kiti metai. Tačiau ji žymiai skirtinga nuo visų kitų organizacijų. Lietuvių Istorijos D-ja yra vienintelė laisvame pasaulyje organizacija, kurios nariai yra išsimetę po visus žemės kontinentus. Jos nariai gali būti ne tik istorininkai — profesionalai, bet ir mėgėjai. Draugijos istorinis įvykių, kultūrinių laimėjimų ir juos fiksuoti Draugijos leidžiamame žurnale "Tautos Praeitis", kurio I tomas dvi knygos jau išleistas.

Šiai draugijai jau nemažas skaičius priklauso žymių mokslų vyrų ir moterų, kurie sutartinai darbuojasi toje organizacijoje rinkdami istorinę medžiagą apie lietuvių tautos, valstybės praeitį, kad ji neužtų arba nebūtų pamiršta užrašyti.

Si organizacija randasi Chicagoje. Jos valdybą sudaro: kun. dr. K. Matulaitis — pirmininkas, istorikas M. Nauburas — vice pirm., kasininkė pedagogė E. Rugytė, "Tautos Praeities" žurnalo redakt. C. Grincavičius ir v-bos sekretorius Pov. Dirks. Dr. jos adresas: 57463, Justine Street, Chicago 36, Illinois.

Pov. Dirks.

South Boston, Mass.

Dar Apie Juozo Arlauskio Mirtį ir Laidotuves

Nors Tėvynėje nemažai buvo rašyta apie Juozo Arlauskio mirtį, kuris išsiskyrė iš gyvyjų tarpo vasario mėnesio 27 dieną, bet kadangi velionis Juozas Arlauskas buvo veiklus ir žymus veikėjas vietinėse ir visuomeninėse organizacijose, jose ėjo įvairias atsakomingas pareigas, buvo Susivienijimo-Kontrolės Komisijos nariu, antrosios apskrities pirmininku, taipgi ir kitose vietinėse organizacijose ėjo atsakomingas pareigas valdybose, tai ir aš noriu pridėti savo trigrąšį prie velionio laidotuvių.

Man nuykus į laidotuvių įstaigą, kur velionis buvo pašarvotas, radau jį gulintį tarp daugelio gėlių, prisitųstų draugų, vietinių organizacijų, kuriuos jis priklausė ir per ilgus metus dirbo. Jis gulėjo, taip sakant, dideliu gražiam gėlių darželyje, kas parodė, kad velionis Juozas buvo visų gerbiamas ir jo atliktieji darbai įvertinami.

Atidavęs velioniui Juozui paskutinę pagarbą, pažvelgiau į tą didelį gėlių darželį, kad sužinotų kas ir iš kur tiek daug gėlių prisitūstę, pradėjau skaityti prisektus prie gėlių parašus, tarp kurių radau parašą: "NUO SLA PILDOMO-SIOS TARYBOS IR CEN-TRO". Užtikęs tokį parašą atkreipiau dėmesį į tą didelę ir gražią gėlių puokštę, kurią prisitūstę tos organizacijos pareigūnai ir centras, kurioje velionis Juozas ilgus metus priklausė ir jai nuosirdžiai dirbo. Gerai padarė Pildomosios Tarybos nariai ir centras, kad nepamiršo organizacijos ilgamečio veikėjo ir pagerbė jį mirusį už atliktuosius darbus.

Tai geras pavyzdys visiems Susivienijimui dirbantiems nariams, kad broliškos organizacijos pareigūnai ir mirusių organizacijos veikėjus nepamiršta ir juos atitinkamai pagerbia.

Senas SLA Narys.

Chicago, Illinois

Metinis Sandaros Banketas Buvo Sekmingas

Savaitraščio Sandaros metinis tradicinis banketas, įvykęs kovo mėn. 19 dieną Viking Ballroom erdvoje patalpose, visais atžvilgiais buvo sekmingas. Programa susidėjo iš kalbų ir dainų, kuriomis gausiai susirinkusi publika buvo patenkinta.

Aš čia neminėsiu visos banketo eigos, o tik trumpai paminiu šio metinės dalies išpildytus. Pirmiausia pasirodė scenoje p-lė Kaledinskaitė, kuri sudainavo kelias lietuviškas dainas ir operų ištraukas. Ji už gražų padainavimą iš publikos susilaukė gausių plojimų ir reikalavimų daugiau dainuoti. Po to pasirodė scenoje akordionistė Eglė Stelmokaitė su savo broliuku, kurie vykusiai sugrojo ir duetų. Visiems gerai žinomas solistas Algirdas Brazis savo dainavimu sužavėjo žiurovus. Taipgi jis su Kaledinskaitė vykusiai padainavo duetą ir susilaukė šiltų plojimų.

Po to buvo pagerbtas senatorius Paul Douglas. Senatorius pagerbiant, pirmiausia Don Varno Posto garbės sargyba įnešė vėliavą. Susirinkus į sceną garbės svečiams, plačiai žinomas dainininkė C. Austin ir J. Milneritė, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Iki tol programai vadovavo Sandaros sedaktorius M. Vaidyla, tolimesnį programos vedimą perdavė teisėjui Wells.

Pastarasis savo kalboje nušvytė senatoriaus Douglas atliktuosius darbus JAV senate ir jo pastangas išlaisvinti pavergtas tautas iš vergijos jungo pristatė kalbėti senatorių Douglas, kuris savo kalboje pirmiausia nuosirdžiai padėkojo už suruošimą jam tokio pagerbimo. Toliau jis pasmerkė Sovietų Sąjungos valdovus už pavergimą mažųjų tautų — Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kt. Jis ragino lietuvių rūpintis savo tėvų kraštu ir pareikšė pasitikėjimą, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

Senatoriui baigiant kalbą, jam įteiktas su daugelio dalyvių parašais papuoštas lietuviškais motyvais pagerbimo raštas. Įteikimą atliko teisėjas Wells ir dvi lietuviškas, pasipuošusias lietuviškais tautiniais rubais. Po to dar kalbėjo Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis ir keletas kitų svečių tarė po kelis žodžius.

Pasibaigus pagerbimo programai, svečiai ir viešnios buvo pakviesti vakarienei. Po vakarienei prasidėjo šokiai, kuriems grojo Jono Byansko orkestras. Tai buvo, kaip žmonės sako, tikrai gražus ir pavykęs banketas, kokių labai retai pasitaiko.

Dalyvis.

Waterbury, Conn.

Mirė Antanas Igaunis, 1959 Metais iš Sibiro Atvykęs Amerikon

Šių metų kovo 21 dieną nelauktoji mirtis išsiskyrė iš gyvyjų tarpo Antaną Igaunį, sulaukusį 69 metus amžiaus, apie dešimt metų išgyvenusį Sibire ir 1959 m. atvykusį į Jungtines Amerikos Valstybes pas šeimą, gyvenančią Waterbury. Jis mirė staiga užkluptas širdies smūgio. Iš to galima spręsti, kad velionio sveikata sunaikino išstrėmimas ir ilgų metų gyvenimas Sibire, nes jis buvo nuostatas dešimties metų kalėjimo. Dėka jo šeimos rūpestingumui, jam pavyko atvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, bet esant pašlijusiai sveikatai, neilgai teko džiaugtis šios laisvos šalies gyvenimu.

Dideliame nuliudime liko žmona, duklė, sunus gyvenant čionai, du sunūs, kiek man teko sužinoti laidotuvių metu, Australijoje.

Lai jam buna lengva išlėsti Dėdės Samo laisvoje žemėje, o nuliudime likusiai šeimai reikiu gilia užuojauta.

Kaimynas.

BAUDŽIAVOS

Lietuviai ateiviai, gyvenę XIX a. šiame krašte, sekdamie kitų tautų pavyzdžiu, pradėjo švesti vasarą tautines šventes. Viename seime, įvykusiame 1891 m., nutarė švesti, apart kitų švenčių, arba minėti kovo 4 dieną, kaip baudžiavos Lietuvoje panaikinimo šventę. Baudžiavos panaikinimas tikrai, Rusijos caro Aleksandro II manifestu buvo 1861 metais vasario 19 dieną, tačiau ja minėti jiems neteko, nes rusai vartojo senojo stiliaus kalendorių, kuris šiame krašte yra atsilikęs 13 dienų. Vietos arba šio krašto kalendoriumi tas faktas įvyko kovo 4 dieną. Atseit šiais metais sukako lygiai 100 metų kaip Lietuvoje buvo panaikinta ta baisi žmonijos vergija ir užverstas žmonijos istorijoje juodas lapas. Ta sukaktis liudija, kad Lietuvoje musų tėvų tėvai buvo paliausuoti nuo baudžiavos jungo ir tapę laisvais savų žemių šeimininkais išgyveno laisvą ir niekenu nevaržomą iki 1940 metų, t. y. iki Rusijos komunistų okupacijos.

Tai savotiška sukaktis, kurią minint galima prisiminti visus tuos lietuvių toje epochoje kovojusių už laurą baudžiavos santvarka ar su pluksna ar tai su ginklu. Gera proga prisiminti ir tuos šviečiuosius, sukurusius ištisas pines dainų, patarlių, sąmojų prieš baudžiavą ir jos ponus. Iš ko būtų matoma, kad ir anais laikais lietuvis nebuvo taip tamsus, kaip jį atvaizdavo baudžiavos valdovai. Jis suprato savo padėtį, jautė jam daromąs skriaudas ir jo išnaudojimą. Ta pačia proga galima būtų iškelti tų patrijų vardus, kurie savo kuriniais rausė ir dilino žiaurios baudžiavos pamatus bei Rusijos okupaciją Lietuvoje, kaip tai: Mažvydas, Petkevičius, Donelaitis, Chodskis, Klemenas, Valiunas, Reza, Poška, Strazdelis ir eilė kitų.

Lietuva dabar de facto yra Sovietų kolonija. Iš jos yra atimtos visos savanoriškos valstybinės savybės ir visa tai, kas laikoma nepriklausomos valstybės pažymiais. Iš ukininkų atimtos žemės ir sujunktos į kolchozus, o patys ukininkai paversti tų kolchozų vergais — baudžiauninkais.

Kolchozas yra valstybinis dvaras, kuriam priklauso visi apylinkės gyventojai, kaip anais laikais — baudžiavos laikais. Nors bolševikas okupantas ir jo agentai deda pastangas įtikinti lietuvių, kad komunistų inforsuoti Lietuvoje baudžiavos dvarai yra daug geresni už buvusius ponų ir

bajorų baudžiavos dvarus. Tačiau esmėje tas pats ir tik tas skirtumas, kad kolchozo valdovas — ponas kelis kart žiauresnis, negu buv. baudžiavos ponas.

Tukstantai ukininkų pareikšė bent kokių būdu pasipriešinimą kolchozams, tapo guimti, kalinami, terorizuojami ir Sibiran išsiųsti. Gi likusieji prievarta suvaryti, apkrauti neišpasakytomis duoklėmis ir darbo normomis.

Bet lietuvių rankų nenuleidžia ir vėl Lietuvoje eina sutartinė žodinė kuryba smerkianti ir pašiepianti naują raudoną baudžiavą — kolchozinę sistemą.

Pov. Dirks.

Artėja Vėl Pavasaris, Bet Žemės Ukio Mašinos Dugumojė Neremontuotos

Iš Lietuvos kp centro komiteto ir Ministerių tarybos bendro oficialaus paskelbimo sužinojome, kad daugelyje rajonų ir kolchozų žemės ukio mašinos nesuremontuotos, arba tik labai mažas jų nuosimtis. 24 Raseinių rajono kolchozuose ir daugumoje šakių rajono kolchozų nesuremontuota dar nė viena mašina. Dar keičiau atrodo toks vaizdas: Kai kurios melioracijos mašinų stotys netik nepadaeda kolchozams suremontuoti žemės ukio mašinas, bet nesuremontuoja nė savųjų mašinų. Keistai atrodo ir partijos bei Min. tarybos paskelbime minimas toks parėdymas: Remonto stotys, maši-

nas suremontavusios, turi išbandyti, ar tos mašinos tikrai gali veikti.

Kaip ir paprastai tokiais atvejais, kp centro komitetas ir sovietiniai vadovai už visas negeroves toje srityje kaltina vietas-pareigūnus. Tuo tarpu ir pačioje sovietinėje spaudoje jau yra buvę skundų, kad remontams dažnai truksta atsarginių dalių, E.

Paieškojimai

Lietuvos Generalinio Konsulo New York'e pajėskomi asmenys:

Vekys Jonas, prieš karą gyveno Kaune.

Zaremba Algirdas, Antano sunus, gimęs 1925 m.

Bertašius Juozas, Juozo sunus.

Cigleris Bronius, Karolio sunus, gimęs 1917 m.

Degutienė-Mikužaitė Konstancija.

Celėys Jurgis, Antano sunus, gimęs 1922 m., Pacianų km.

Gedraitienė-Milkovaitė Mirta, jos seserys Ema ir Anelė Steponauskienė, ir brolis Milkovaitis Adomas.

Golombik-Spetylaitė Danutė, buvusi Belgijoje.

Jakučionas Julijonas, Jakučionienė Veronika, ir sunus Alfonsas ir Leonas.

Mickevičius Boleslovas ir Vladislavas, Kazimiero suns, iš Krakių.

Milkovaitis Adomas, ir jo seserys Anelė Steponauskienė, Ema ir Mirta Giedraitienė.

Mitrievičius Pranas.

Padagienė (Padagas) Gruzdytė Marijona, ir dukterys Marijona ir Paulina.

Petruskas Stasys Karolis, Adomo suns, gimęs 1919 m., gyvenęs Šiauliuose ir Braunau, Australijoje.

Šlapikytė Monika, Jono duklė, iš Vidaujos km., Šimkaičių vals., Raseinių apskr.

Stankunavičius Česlovas, Zenono suns, gimęs 1926 m.

Stankus Juozas, gimęs 1910 m., Juodeikių km., Kulių vals.

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA, 61 WEST 82-ND STREET, NEW YORK 24, N. Y.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave. (at Forest Parkway Station)

Woodhaven 21, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves. Kopyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.

Laidotuvių Direktoriai: F. W. SHALINS IR J. B. SHALINS Tel. Virginia 7-4499

HITLERIS IR MUSSOLINI

"Laisvosios Lietuvos" 3-13, 1959, numeruose tipo:

1. Rachelės Mussolini idomus, gausiai iliustruoti pasakojimai apie savo vyrą Benito. Kartu apšviegia antrojo pasaulinio karo eigą ir Mussolini santykiai su Hitleriu.

2. Konkursiniai straipsniai temomis: "Kokios specifinės prieštastys pastumdų dalį Amerikos lietuvių į komunizmą ir kokių priemonių turėtume imtis, kad visus ar bent dalį būtų galima sugrąžinti į tikrųjų lietuvių tarpą.

Prisuntę \$1 gaus visus numerius su šiais ir kitais įdomiais straipsniais. Prisuntę \$5 metinės prenumeros gaus šiuos numerius veltui. Rašyti:

LAISVOJI LIETUVA, 911 W. 32nd St., Chicago 8, Ill.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvią lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaityk 8-10 puslapių savaitraštį NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendromenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių. PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose — 5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta. NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

ISEJO NAUJA KNYGA

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant padirūti Amerikos

JOJE APRASOMA:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatura"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vėg daro Amerikos dykumos; Mirties Klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais; meškinis ir tt.; Grand Canyon tarpekliu; Įspūdžiai iš Meksikos; Bulių kurtas; Pasa mormonus; Ju tiklyba, praeitis ir dabartis; Ešeras, kuriame žmogus neskesta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos Vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių.

Ir daug, daug kitų idomybių! Su gražiais paveikslais. Užsieniešiams knyga tuoj pat pasiuntinama. Kaina tik 75 centai.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina ylliausias: tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$11.00 metams, \$6.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — \$14.00 metams, \$7.00 — pusei metų. Chicagoje — \$13.00 metams, \$7.00 — pusei metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money Orderį tokiu adresu:

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

SLA Savaitinė Atskaita Išmokamų Apdraudų ir Ligoje Pašalpu

SLA DEIMANTINIAI METAI

Balandžio 1, 1961 Metais

Išmokamos Apdraudos

JONAS DELINIKAS, 11 kp., Waterbury, Conn., gimęs birželio 25, 1881 m., Virbalyje, Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 2, 1926 m. Mirė sausio 31, 1961 m. Velionio žmonai Onai Delinikaitės pomirtinės išmokėta \$300.00

JONAS GEGUŽIS, 12 kp., Nanticoke, Pa., gimęs rugpjūčio 27, 1907 m., Nanticoke, Pa. Prie SLA prisirašė vasario 4, 1930 m. Mirė kovo 5, 1961 m. Velionio žmonai Magdei Gegužienei pomirtinės išmokėta 1,000.00

JONAS BILLA, 41 kp., Lawrence, Mass., gimęs balandžio 4, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 3, 1929 m. Mirė sausio 6, 1961 m. Velionio žmonai Anna Billa pomirtinės išmokėta 300.00

FLORIJONA MIKELONIS, 110 kp., Plains, Pa., gimusi liepos 24, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 22, 1914 m. Mirė kovo 15, 1961 m. Velionės dukteriai Genevieve Kingeter pomirtinės išmokėta 1,000.00

CHARLES POZNASKY, 194 kp., Roxbury, Mass., gimęs 1893 metais, Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 18, 1941 m. Mirė vasario 27, 1961 m. Velionio žmonai Frances Poznasky pomirtinės išmokėta 100.00

JONAS DAMBRAUSKAS, 203 kp., Pittston, Pa., gimęs birželio 24, 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 6, 1923 m. Mirė kovo 6, 1961 m. Velionio žmonai Marei Dambrauskienei pomirtinės išmokėta 1,000.00

MARIE MEIDIENE, 277 kp., Leechburg, Pa., gimusi rugsėjo 12, 1892 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 3, 1927 m. Mirė kovo 14, 1961 m. Velionės dukteriai Adelei Graham pomirtinės išmokėta 221.00

Viso \$3,921.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$41,993.68

IŠMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

GEORGE BERŽANSKI, 12 kp., Nanticoke, Pa. \$500.00
REGINA GALLATTO, 135 kp., Philadelphia, Pa. 500.00
MARY YURKUS, 352 kp., Detroit, Mich. 500.00

Viso \$1,500.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$3,250.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos

V. BAJORAS, 11 kp., Waterbury, Conn., sirgo 6 savaites 4 dienas. \$43.75
V. BARTUSEVIČIUS, 42 kp., Grand Rapids, Mich., sirgo 6 savaites 33.75
S. BUJANAUSKAS, 66 kp., Ansonia, Conn., sirgo 2 sav. 1 d. 13.00
F. KAPOČIENE, 100 kp., Racine, Wis., sirgo 4 sav. ir 6 d. 20.00
P. SAVOLSKIS, 181 kp., Homestead, Pa., sirgo 12 savaitių 81.00
M. JARIEŅE, 158 kp., Springfield, Ill., sirgo 12 savaitių 81.00
E. BUTKUS, 226 kp., Chicago, Ill., sirgo 5 sav. 5 d. 26.25
S. ZALDOKAS, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 1 savaitę 48.00
J. SUBACIUS, 301 kp., Cicero, Ill., sirgo 4 sav. 2 d. 26.00

Viso \$392.73
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$6,106.59

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė.